

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 5C/1250/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615208796
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Rudinský
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2019:1615208796.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky v právnej veci navrhovateľa: A. E., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XX/X, E., zastúpeného: JUDr. Advokátska kancelária JUDr. Oľga Rosulegová, s.r.o., IČO: 51 247 798, so sídlom Hrabový chodník 4, Bratislava, proti odporcovi: Y. E., nar. XX.X.XXXX, bytom B. X, D., zastúpeného: JUDr. Margita Surá, advokátka, Podzáhradná 43, Bratislava, o zrušenie vyživovacej povinnosti k plnoletému dieťaťu, takto

rozhodol:

Súd návrh z a m i e t a.

Odporcovi súd p r i z n á v a náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1 Návrhom doručeným Okresnému súdu Malacky dňa 10.08.2015 sa navrhovateľ domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti voči odporcovi, ktorá mu bola naposledy stanovená rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 30.11.2000, sp. zn. 13P/73/1999, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.02.2001 a ktorou bola stanovená vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči odporcovi vo výške 1.350 Sk mesačne.

2 Navrhovateľ svoj návrh odôvodňoval tým, že návrhom zo dňa 10.12.2013 sa odporca domáhal, aby Okresný súd Malacky zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť voči odporcovi od 22.10.2012 na sumu 500 Eur. Okresný súd Malacky rozsudkom zo dňa 07.05.2015 sp. zn. 6C/451/2013 tento návrh zamietol.

3 Navrhovateľ ďalej v návrhu uvádzal, že Sociálna poisťovňa dňa 14.06.1995 rozhodla, že odporca je dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté dieťa vyžadujúce mimoriadnu starostlivosť. Bratislavský samosprávny kraj rozhodol dňa 26.02.2014, že odporca je odkázaný na poskytovanie sociálnej služby v domove sociálnych služieb. Domov sociálnych služieb prof. U. D. pre deti a dospelých rozhodol dňa 20.03.2014 o zaradení odporcu do poradovníka čakateľov na siedme miesto na poskytovanie sociálnej služby ambulantnou formou vo vekovej kategórii nad 10 rokov. Odporca dňa 29.09.2014 podpísal zmluvu o poskytovaní sociálnej služby ambulantnou formou, pričom táto sociálna služba sa mu začala poskytovať od 01.10.2014. Odporca však naďalej býva u svojej matky, ktorá ho denne alebo jej manžel vozia autom do domova a poobede ho vozia domov.

4 Navrhovateľ tiež uviedol, že odporcovi bol v roku 2011 priznaný invalidný dôchodok, ktorý v roku 2013 odporca poberal vo výške 307,20 Eur mesačne.

5 Navrhovateľ ďalej v návrhu poukázal na svoju finančnú a sociálnu situáciu. Uviedol, že je nezamestnaný. Na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny nie je evidovaný. Nepoberá žiadne sociálne dávky a príspevky. Nevlastní žiaden hnutelný ani nehnuteľný majetok. Uvádzal, že sa dostal do

nepriaznivej finančnej situácie v dôsledku neúspešného podnikania v roku 2007. Konkurzné konanie vedené voči nemu bolo zastavené pre nedostatok majetku dlžníka. Aj v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, ako aj z dôvodu lokality v ktorej býva a aj vzhľadom na jeho vek je pre navrhovateľa problematické si nájsť stabilné zamestnanie na trvalý pracovný pomer a zabezpečiť tak pre seba svoju rodinu pravidelný príjem. Privyrába si aspoň príležitostnými brigádami u známych. Navrhovateľ ďalej uvádzal, že dňa 24.10.2009 uzatvoril manželstvo z ktorého pochádza dieťa, maloletá E. E., nar. XX.XX.XXXX.

6 Navrhovateľ porovnával v návrhu svoje a odporcove majetkové pomery keď udával, že odporca žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou a jej manželom v rodinnom dome v Marianke, ktorý vlastní v BSM. Vlastnia aj osobné motorové vozidlo zn. N.. Navrhovateľ poukazoval aj na konanie OS Malacky sp. zn. 6C/451/2013 z ktorého vyplynulo, že rodina v ktorej žije odporca žije nadštandardne. Ani matka odporcu a ani jej manžel nemajú už žiadnu inú vyživovaciu povinnosť.

7 Navrhovateľ poukázal na právnu úpravu týkajúcu sa výživného podľa zákona o rodine.

8 Navrhovateľ v žalobe poukazoval na tú skutočnosť, že odporca je poberateľom invalidného dôchodku od roku 2011 a zo súdnej praxe vyplýva, že vznik schopnosti samostatne sa živiť je spojený aj so vznikom nároku na príslušné dávky systému sociálneho poistenia v prípade ukončenia prípravy na povolanie a neuplatnenia na trhu práce. Navrhovateľ mal za to, že je potrebné v konaní posudzovať možnosti a schopnosti oboch rodičov odporcu plniť si vyživovaciu povinnosť voči nemu ako k plnoletému dieťaťu a jednak je potrebné posudzovať odkázanosť odporcu na výživu zo strany rodičov. Navrhovateľ bol toho názoru, že vzhľadom na diametrálne rozdielne životné úrovne na jeho strane a oproti tomu na strane matky odporcu a vzhľadom aj na jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť by bolo ďalšie pokračovanie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči odporcovi v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko navrhovateľ sám je vo veľmi nepriaznivej finančnej situácii, ktorú si sám nezapríčinil.

9 Odporca sa k návrhu vyjadril prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Zo zrušením stanovenej vyživovacej povinnosti nesúhlasil. Uviedol, že navrhovateľ vyživovaciu povinnosť uloženú mu rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV v konaní č. 13P/73/1999 nikdy riadne neplnil. Podľa tohto rozhodnutia navrhovateľ mal platiť výživné sumou 1.350 Sk mesačne od 01.09.1998 do 26.09.1999 a od 27.09.1999 sumou 1.660 Sk mesačne. Navrhovateľ však nerešpektoval toto rozhodnutie a to ani v časti zaplataenia zročného výživného. Preukázateľne navrhovateľ zaplatil iba peňažné čiastky po 500 Eur v roku 2009, 2010, 2011, 2012 a 2013. Skutočne však vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči odporcovi za neho plnila jeho matka, čo vyplýva z trestnej veci vedenej pred Okresným riaditeľstvom PZ - odborom kriminálnej polície v Prievidzi č. ČVS: ORP-167/1-VYS-PD-2014. Odporca ďalej uviedol, že proti rozsudku Okresného súdu Malacky sp. zn. 6C/451/2013-96 zo dňa 07.05.2015 sa odvolal.

10 Odporca ďalej uviedol, že je dlhodobo ťažko zdravotne postihnutý, vyžadujúcu mimoriadnu starostlivosť s odkázanosťou na inú osobu s mierou funkčnej poruchy 70 % podľa prílohy č. 3, časť IV. 3. b k zákonu č. 447/2008 a je zaradený v 6., teda najvyššom stupni odkázanosti a poberateľom invalidného dôchodku. Odporca ďalej uviedol, že jeho zdravotný stav sa naďalej zhoršuje a zabezpečenie jeho starostlivosti vyžaduje osobitný prístup. Odporcovi poskytuje všetku starostlivosť jeho matka. Navrhovateľ sa žiadnym spôsobom o odporcu nestará a ani nezaujíma, žiadnym spôsobom matke odporcu nepomáha.

11 Ďalej odporca vo svojom písomnom vyjadrení spochybňuje tvrdenia navrhovateľa o jeho nepriaznivých finančných a majetkových pomeroch, tieto považuje za vykonštruované, účelové a zavádzajúce s cieľom dosiahnuť zrušenie vyživovacej povinnosti voči nemu ako plnoletému, ťažko zdravotne postihnutému synovi.

12 Odporca ďalej uvádza, že podľa vyjadrenia psychológa, neurológa, školského psychiatra a ďalších špecialistov nikdy nebude schopný sa sám o seba postarať ani žiť sám. Ďalej odporca uvádza aké náklady má jeho matka a jej manžel na bývanie a ostatné potreby.

13 Odporca poukazuje aj na právnu úpravu, ktorá rieši vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom a uvádza, že v jeho prípade je stav taký, že on sám sa nikdy nebude schopný živiť. Je teda odkázaný na výživné zo strany svojich rodičov.

14 Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, právnych zástupcov účastníkov, svedkyne D.. M.L., oboznámil sa so správou Sociálnej poisťovne o aktuálnej výške invalidného dôchodku navrhovateľa aj odporcu, oboznámil sa s obsahom spisu OS Malacky sp. zn. 6C/451/2013, so zdravotnou dokumentáciou odporcu, ktorá je obsahom spisu a s ďalším obsahom spisu.

15 Navrhovateľ aj na pojednávaniach vo svojich výpovediach sa zamerl na tvrdenia o svojej zlej finančnej situácii, poukázal aj na svoje určité zdravotné problémy. Vypovedal, že on je invalidným dôchodcom a je mu priznaný čiastočný invalidný dôchodok a jeho manželka nízky príjem. Naproti tomu matka odporcu a jej manžel dosahujú úplné iné príjmy a majú aj iné majetkové pomery a možnosti.

16 Svedkyňa D.. M.L., matka odporcu uviedla, že odporca v súčasnosti je počas týždňa v špecializovanom rehabilitačnom zariadení na Mokrohájskej ulici v Bratislave. Nie je totiž schopný samostatnej existencie. Perspektíva jeho zdravotného stavu je zlá. On nedokáže samostatne existovať, nie je schopný si pripraviť jedlo, nepozná napr. hodnotu peňazí. Svedkyňa uviedla, že iba mesačné náklady na pobytu odporcu sú vo výške 172 Eur, ďalšie výdavky je potrebné vynaložiť za stravu. Odporcu je nutné voziť do zariadenia v ktorom je umiestnený s čím sú spojené náklady. Vzhľadom na jeho zdravotný stav má zvýšené náklady aj na hygienu. Zdravotný stav odporcu je taký, že má iba málo záujmov. Jeho možnosti sú v tomto smere obmedzené. Má však svoj mobil, počítač, televízor aby mal čo najnormálnejšie podmienky pre svoju existenciu. Svedkyňa tiež uviedla, že starostlivosť o odporcu je potrebné zabezpečiť počas leta, kedy sú v sociálnom zariadení prázdniny. Preto ho brávajú na rodinné dovolenky. V minulosti navrhovateľa poprosila aby aspoň v letnom období pomohol so starostlivosťou o odporcu. To sa stalo ale iba jeden krát, keď ho zobral do Chorvátska.

17 Zo spisu Okresného súdu Malacky sp. zn. 6C/451/2013 súd zistil, že rozsudkom zo dňa 07.05.2015 Okresný súd zamietol návrh odporcu na zvýšenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči nemu od 22.10.2012 na sumu 500 Eur.

18 Proti tomuto rozsudku odporca podal odvolanie. Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 7Co/626/2015-130 zo dňa 30.09.2016 zrušil rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 07.05.2015 sp. zn. 6C/451/2013.

19 V dôvodoch svojho rozhodnutia Krajský súd uvádza aj tú skutočnosť, že len samotná skutočnosť, že dieťa nadobudlo pracovnoprávnu spôsobilosť nemá vplyv na zánik vyživovacej povinnosti rodičov. Tiež uvádza, že schopnosť samostatne sa živiť znamená, že dieťa je schopné samostatne uspokojovať všetky svoje potreby a to hmotné, kultúrne a ďalšie vrátane bytových. To teda znamená, že dieťa má určitý trvalý príjem finančných prostriedkov z ktorého uhrádza svoje potreby.

20 Odvolací súd tiež konštatoval a to vytkol súdu prvého stupňa, že nie je zrejma ani skutočnosť ako súd dospel vo svojom rozhodnutí k záveru, že odporca má k dispozícii dostatočnú sumu pre pokrytie svojich potrieb keď suma, ktorá má odporca k dispozícii nijakým spôsobom nezodpovedá výdavkom, ktoré odporca deklaroval v priebehu konania a ktoré aj konštatoval Okresný súd vo svojom rozhodnutí.

21 Druhostupňový súd vytkol súdu prvého stupňa, že nijakým spôsobom nezohľadnil zvýšené náklady odporcu a predovšetkým pomery navrhovateľa vo vzťahu k jeho povinnosti zabezpečiť si príjem tak, aby bol schopný platiť výživné.

22 Podľa názoru odvolacieho súdu je nutné právo vzhľadom na zdravotný stav odporcu vyplývajúci z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie zohľadniť aj osobnú starostlivosť matky o plnoleté dieťa, ktorá je trvalo odkázané na osobnú starostlivosť tretej osoby.

23 Z vykonaného vykazovanie vyplýva a čo medzi účastníkmi ani nie je sporné, že odporca je osobou, ktorá je odkázaná na trvalú starostlivosť tretích osôb. Nemá možnosť ďalšieho vzdelávania, trpí epilepsiou a mentálnou retardáciou. Navrhovateľ napriek tomu, že na Okresnom súde v Malackách prebieha konanie o zvýšenie jeho vyživovacej povinnosti voči odporcovi, ktorá bola naposledy stanovená rozsudkom OS Bratislava IV sp. zn. 13P/73/1999 zo dňa 30.11.2000 podal návrh na zrušenie tejto svojej vyživovacej povinnosti voči odporcovi, svojmu plnoletému synovi, ktorý je osobou oprávnenou z vyživovacej povinnosti.

24 Podľa čl. 2 ods. 2 základných princípov CSP, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, a k takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

25 Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

26 Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

27 Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

28 Podľa § 62 ods. 4 veta prvá, Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

29 Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

30 Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré na seba berie.

31 Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

32 Podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

33 Podľa § 217 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

34 Podľa § 217 ods. 2 CSP, ak ide o opakujúce sa dávky alebo splátky, možno uložiť povinnosť i na plnenie dávok alebo splátok, ktoré sa stanú splatnými až v budúcnosti.

35 Podľa § 231 CSP, rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

36 Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

37 Podľa § 3 ods. 1 Obč. zák., výkon práv a povinností vyplývajúci z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

38 Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že pre posúdenie schopností a možností rodiča v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové (prípadne aj majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod. (R 74/1969). Pre určenie výšky výživného pre maloleté dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam rodičov (R 76/1968). Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti k maloletým deťom je treba mať na zreteli, že zaistenie tejto výživy sa týka nielen výživy vo vlastnom slova zmysle, ale všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka (R 30/1990).

39 Vzhľadom k vykonanému dokazovaniu súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na zrušenie jeho vyživovacej povinnosti, ktorá bola naposledy stanovená vyššie uvedeným rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV nie je dôvodný.

40 Súd už vyššie uviedol, že v inom konaní vedenom na Okresnom súde v Malackách sa rieši otázka či sú splnené podmienky pre zvýšenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči odporcovi. Toto konanie nie je doteraz skončené. Krajský súd v Bratislave zrušil rozsudok Okresného súdu v Malackách, ktorým zamietol návrh odporcu na zvýšenie vyživovacej povinnosti voči odporcovi. Súd už vyššie konštatoval, že Krajský súd v Bratislave vo svojom zrušujúcom uznesení ani len nenaznačil, že by mohli byť splnené podmienky pre zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči odporcovi, naopak uložil súdu prvého stupňa dôsledne zisťovať podmienky pre prípadné zvýšenie vyživovacej povinnosti. Ak by súd v tomto konaní rozhodol o zrušení vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči odporcovi, bolo by to podľa jeho názoru v rozpore s vyššie cit. čl. 2 ods. 2 základných princípov CPS. Návrh navrhovateľa bolo preto potrebné zamietnuť.

41 O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 v spojení s ust. § 55 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Súd priznal odporcovi náhradu trov vo výške 100%. V zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podľa § 355 ods. 1 C.s.p. podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne, v 3 vyhotoveniach, s náležitosťami podľa § 363 C.s.p..

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolaie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak účastník konania nesplní povinnosť, ktorú mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený účastník môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitného predpisu.